

Kafes Kuşlarında Üremede Işık Şiddetinin ve Süresinin Önemi

1. Giriş

Kafes kuşlarında üreme başarısı, çevresel faktörlerden özellikle ışık süresi ve ışık şiddetinden önemli ölçüde etkilenir. Kuşlarda üreme döngüsünü kontrol eden temel mekanizma göz ve beyin yoluyla algılanan ışıktır. Işık, kuşlarda hipotalamus-hipofiz-gonad aksını uyarak hormon salınımını tetikler.

2. Işığın Üreme Fizyolojisine Etkisi

Işık, yalnızca gözlerle değil aynı zamanda beyinde bulunan fotoreseptörlerle algılanır. Işık süresi arttığında pineal bez melatonin üretimini azaltır bu durum sonrası üreme hormonları olan GnRH , FSH ve LH hormonlarının salınımını artırır. Bu algı doğrultusunda melatonin, GnRH, FSH ve LH hormonlarının salınımı düzenlenir.

3. Işık Süresi (Fotoperiyot)

Üreme döngüsü ışık süresine bağlıdır. Dinlenme döneminde 8–10 saat, üreme döneminde 14–15 saat ışık idealdir. Ani ışık artışları hormonal şok yapabilir: her hafta maksimum 30 dakika artırılarak kademeli bir şekilde yapılmalıdır.

4. Işık Şiddeti

İdeal ışık şiddeti türlere göre değişir, kanaryalarda 150–300 lux, muhabbet kuşlarında 200–400 lux arası uygundur. Yuva alanları biraz daha loş olmalıdır (yüksek ışık anneye stress yapar).kümesin ortam ışığı gözü yormayacak çalışma yapılabilecek bir ortam olması gerekiyor. Aşırı ışık ve zayıf ışıktan kaçınılmalı.

Kümes ortamında yüksek ışık ise stress , tüy yolma , agresifliğe sebep olur. Erkeklerde ise yüksek testosteron salgılanmasından dolayı aşırı ötüş ve kilo kaybına sebep olur. Dişilerde ise yumurta bağlanması veya yumurta yorgunluğu gözlenir.

Yetersiz ışık şiddeti ise eşleşme isteğinin azalması, yumurtlamada gecikme , erkeklerde testislerin gelişmemesi ve yavru besleme içgüdüsünde azalma şeklinde sebeplere neden olur.

5. Işık Kaynakları ve Kullanım Önerileri

Tam spektrum LED UV-A & UV-B içeren d vitamin sentezlenmesini sağlayan lambalar daha maliyetli ve ülkemizde temini zor olan lambalardır. Led floresanlar tercih edilebilir . burada önemli olan ortama yetecek kadar ışık sağlaması ve göz yorucu olmamasıdır.

6. Uygulamada Dikkat Edilecekler

Zamanlayıcı kullanımı, ışığın ani kapatılmaması, dimmer kullanılması veya son 15 dakika daha loş bir ışığın devreye girmesi önemli ve yuvaların direkt ışık altında olmaması önemlidir.

7. Yanlış Işık Yönetiminin Sonuçları

Yanlış ışık süresi ve şiddeti; stres, boş yumurta, eşlerin birbirini reddetmesi tüy döneminin uzaması, bağışıklık düşüşü ve yumurta tıkanması gibi sorunlara yol açar.

8. Sonuç

Işıklandırma, kafes kuşlarında üreme verimliliğinin artırılmasında kritik bir faktördür. Kontrollü ışık şiddeti ve doğru fotoperiyot uygulanmalıdır. Aksi takdirde üreme döneminin başarısız sonuçlanmasına , damızlıkların kaybına neden olabilir.

Kaynakça

1. Sharp, P. J. (1993). Photoperiodic control of reproduction in birds. Poultry Science.
2. Dawson, A. (2008). Control of the annual cycle in birds: endocrine constraints and plasticity in response to ecological variability.
3. Lewis, P. D., & Morris, T. R. (2006). Poultry Lighting: The Theory and Practice.
4. Guyomarc'h, C. (1991). Role of light in the reproductive cycle of birds.

